

**1. Identificación da programación**
**Centro educativo**

| Código   | Centro         | Concello | Ano académico |
|----------|----------------|----------|---------------|
| 36013448 | Manuel Antonio | Vigo     | 2023/2024     |

**Ciclo formativo**

| Código da familia profesional | Familia profesional | Código do ciclo formativo | Ciclo formativo                 | Grao                               | Réxime                |
|-------------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------|------------------------------------|-----------------------|
| SAN                           | Sanidade            | CSSAN05                   | Laboratorio clínico e biomédico | Ciclos formativos de grao superior | Réxime de proba libre |

**Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (\*)**

| Código MP/UF | Nome                 | Curso     | Sesións semanais | Horas anuais | Sesións anuais |
|--------------|----------------------|-----------|------------------|--------------|----------------|
| MP1370       | Fisiopatoloxía xeral | 2023/2024 | 0                | 213          | 0              |

(\*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

**Profesorado responsable**

|                                |   |
|--------------------------------|---|
| Profesorado asignado ao módulo | ANA MARÍA ABEL SOUTO,MANUEL ESTEBAN DOMÍNGUEZ |
| Outro profesorado              |   |

Estado: Pendente de supervisión inspector

## 2. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

### 2.1. Primeira parte da proba

#### 2.1.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

| Resultados de aprendizaxe do currículo  |
|---|
| RA1 - Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe as súas unidades estruturais e as relacións segundo a súa especialización       |
| RA2 - Identifica o proceso de desenvolvemento da doenza en relación cos cambios funcionais do organismo e as alteracións que provoca                              |
| RA3 - Recoñece os trastornos do sistema inmunitario en relación coas características xerais da inmunidade   |
| RA4 - Identifica as características das doenzas infecciosas, tendo en conta a relación dos axentes infecciosos coas manifestacións clínicas                       |
| RA5 - Identifica o proceso de desenvolvemento tumoral e describe as características das neoplasias benignas e malignas  |
| RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes                  |
| RA7 - Recoñece trastornos hemodinámicos e vasculares, tendo en conta a relación das súas alteracións con doenzas humanas de grande morbilidade e alta mortalidade |
| RA8 - Recoñece trastornos endócrino-metabólicos e da alimentación, en relación con manifestacións de patoloxías comúns  |

#### 2.1.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

| Criterios de avaliación do currículo  |
|---|
| CA1.1 Detállouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema |
| CA1.2 Describiuse a estrutura celular e os seus compoñentes                       |
| CA1.3 Describiuse a fisioloxía celular  |
| CA1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos  |
| CA1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos                     |

**Crterios de avaliación do currículo**

CA1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición

CA1.7 Definiuse a posición anatómica

CA1.8 Descríronse os planos e as posicións

CA1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais

CA1.10 Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados

CA1.11 Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición

CA2.1 Describiuse o proceso dinámico doenza

CA2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares

CA2.3 Descríronse os elementos constituíntes da patoloxía

CA2.4 Defínronse as partes da clínica

CA2.5 Especificáronse os grupos de doenzas

CA2.6 Clasificáronse os procedementos diagnósticos complementarios

CA2.7 Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza

CA2.8 Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía

CA2.9 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico

CA3.1 Descríronse os órganos e as células do sistema inmune

CA3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica

CA3.3 Defínronse as características da inmunidade específica

| Crterios de avaliación do currículo   |
|---|
| CA3.4 Detalláronse as características da resposta inmunolóxica específica       |
| CA3.5 Secuenciouse a resposta inmunolóxica                                      |
| CA3.6 Clasificáronse a patoloxía do sistema inmune                              |
| CA3.7 Describíronse as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune             |
| CA3.8 Detallouse a inmunización pasiva e activa                                 |
| CA4.1 Describíronse as características das fontes de infección                  |
| CA4.2 Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas         |
| CA4.3 Describíronse os tipos de axentes infecciosos                             |
| CA4.4 Detallouse a resposta do organismo á infección                            |
| CA4.5 Explicouse a resposta inflamatoria  |
| CA4.6 Defíníronse as características das principais doenzas infecciosas humanas |
| CA4.7 Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas  |
| CA5.1 Clasificáronse as neoplasias  |
| CA5.2 Caracterizáronse as neoplasias benignas e malignas                        |
| CA5.3 Detallouse a epidemioloxía do cancro                                      |
| CA5.4 Clasificáronse os axentes carcinógenos                                    |
| CA5.5 Detalláronse as manifestacións clínicas dos tumores                       |
| CA5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro  |

| Crterios de avaliación do currículo   |
|---|
| CA5.7 Descríbóronse as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas                      |
| CA5.8 Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes                                |
| CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos   |
| CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente   |
| CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes                                       |
| CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico   |
| CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos                                |
| CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica   |
| CA7.1 Describiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema  |
| CA7.2 Detallouse o proceso de formación dun trombo  |
| CA7.3 Definiuse a embolia   |
| CA7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo                |
| CA7.5 Descríbóronse as características da cardiopatía isquémica   |
| CA7.6 Descríbóronse as características da embolia pulmonar  |
| CA7.7 Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares                           |
| CA8.1 Detalláronse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal                          |
| CA8.2 Defíníronse as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes |
| CA8.3 Descríbóronse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias                            |

| Criterios de avaliación do currículo                                 |
|--|
| CA8.4 Explicáronse as características da obesidade                   |
| CA8.5 Analizouse o proceso fisiopatolóxico da diabete                |
| CA8.6 Analizouse o proceso metabólico dos lípidos                    |
| CA8.7 Detalláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol |

## 2.2. Segunda parte da proba

### 2.2.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

| Resultados de aprendizaxe do currículo  |
|---|
| RA1 - Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe as súas unidades estruturais e as relacións segundo a súa especialización       |
| RA2 - Identifica o proceso de desenvolvemento da doenza en relación cos cambios funcionais do organismo e as alteracións que provoca                              |
| RA3 - Recoñece os trastornos do sistema inmunitario en relación coas características xerais da inmunidade   |
| RA4 - Identifica as características das doenzas infecciosas, tendo en conta a relación dos axentes infecciosos coas manifestacións clínicas                       |
| RA5 - Identifica o proceso de desenvolvemento tumoral e describe as características das neoplasias benignas e malignas  |
| RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes                  |
| RA7 - Recoñece trastornos hemodinámicos e vasculares, tendo en conta a relación das súas alteracións con doenzas humanas de grande morbilidade e alta mortalidade |
| RA8 - Recoñece trastornos endócrino-metabólicos e da alimentación, en relación con manifestacións de patoloxías comúns  |

### 2.2.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

| Criterios de avaliación do currículo  |
|---|
| CA1.1 Detallouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema |

| Crterios de avaliación do currículo  |
|--|
| CA1.2 Describiuse a estrutura celular e os seus compoñentes  |
| CA1.3 Describiuse a fisioloxía celular   |
| CA1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos   |
| CA1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos  |
| CA1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición  |
| CA1.7 Definiuse a posición anatómica   |
| CA1.8 Describíronse os planos e as posicións   |
| CA1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais   |
| CA1.10 Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados |
| CA1.11 Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición  |
| CA2.1 Describiuse o proceso dinámico doenza  |
| CA2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares                           |
| CA2.3 Describíronse os elementos constituíntes da patoloxía  |
| CA2.4 Defíníronse as partes da clínica   |
| CA2.5 Especificáronse os grupos de doenzas   |
| CA2.6 Clasificáronse os procedementos diagnósticos complementarios   |
| CA2.7 Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza   |
| CA2.8 Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía                                   |

| Criterios de avaliación do currículo  |
|---|
| CA2.9 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico      |
| CA3.1 Describíronse os órganos e as células do sistema inmune                   |
| CA3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica                    |
| CA3.3 Definíronse as características da inmunidade específica                   |
| CA3.4 Detalláronse as características da resposta inmunolóxica específica       |
| CA3.5 Secuenciouse a resposta inmunolóxica                                      |
| CA3.6 Clasificáronse a patoloxía do sistema inmune                              |
| CA3.7 Describíronse as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune             |
| CA3.8 Detallouse a inmunización pasiva e activa                                 |
| CA4.1 Describíronse as características das fontes de infección                  |
| CA4.2 Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas         |
| CA4.3 Describíronse os tipos de axentes infecciosos                             |
| CA4.4 Detallouse a resposta do organismo á infección                            |
| CA4.5 Explicouse a resposta inflamatoria  |
| CA4.6 Definíronse as características das principais doenzas infecciosas humanas |
| CA4.7 Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas  |
| CA5.1 Clasificáronse as neoplasias  |
| CA5.2 Caracterizáronse as neoplasias benignas e malignas                        |



| Criterios de avaliación do currículo   |
|--|
| CA5.3 Detallouse a epidemioloxía do cancro   |
| CA5.4 Clasificáronse os axentes carcinóxenos   |
| CA5.5 Detalláronse as manifestacións clínicas dos tumores                                    |
| CA5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro               |
| CA5.7 Describíronse as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas       |
| CA5.8 Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes                 |
| CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos                              |
| CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente                              |
| CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes                        |
| CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico  |
| CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos                 |
| CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica  |
| CA7.1 Describiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema                                       |
| CA7.2 Detallouse o proceso de formación dun trombo   |
| CA7.3 Definiuse a embolia  |
| CA7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo |
| CA7.5 Describíronse as características da cardiopatía isquémica                              |
| CA7.6 Describíronse as características da embolia pulmonar                                   |

| Criterios de avaliación do currículo  |
|---|
| CA7.7 Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares                           |
| CA8.1 Detalláronse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal                          |
| CA8.2 Definíronse as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes |
| CA8.3 Describíronse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias                            |
| CA8.4 Explicáronse as características da obesidade  |
| CA8.5 Analizouse o proceso fisiopatolóxico da diabetes  |
| CA8.6 Analizouse o proceso metabólico dos lípidos   |
| CA8.7 Detalláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol  |

### 3. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exigibles que o/a aspirante debe acadar para obter unha avaliación positiva consistirán en que sexa capaz de verificar os criterios de avaliación dos RA especificados a continuación:

RA 1 Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe as súas unidades estruturais e as relacións segundo a súa especialización

CA 1.1 Detállouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema

CA 1.2 Describiuse a estrutura celular e os seus compoñentes

CA 1.3 Describiuse a fisioloxía celular

CA 1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos

CA 1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos

CA 1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición

CA 1.7 Definiuse a posición anatómica

CA 1.8 Describíronse os planos e as posicións

CA 1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais

CA 1.11 Aplícouse a terminoloxía de dirección e posición

RA 2 Identifica o proceso de desenvolvemento da doenza en relación cos cambios funcionais do organismo e as alteracións que provoca

CA 2.1 Describiuse o proceso dinámico doenza

CA 2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares

CA 2.3 Describíronse os elementos constituintes da patoloxía

CA 2.9 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico

RA 3 Recoñece os trastornos do sistema inmunitario en relación coas características xerais da inmunidade

CA 3.1 Describíronse os órganos e as células do sistema inmune

CA 3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica

CA 3.3 Definíronse as características da inmunidade específica

CA 3.4 Detalláronse as características da resposta inmunolóxica específica

CA 3.6 Clasificáronse a patoloxía do sistema inmune

CA 3.7 Describíronse as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune

RA 4 Identifica as características das doenzas infecciosas, tendo en conta a relación dos axentes infecciosos coas manifestacións clínicas

CA 4.2 Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas

CA 4.3 Describíronse os tipos de axentes infecciosos

CA 4.4 Detallouse a resposta do organismo á infección

CA 4.5 Explicouse a resposta inflamatoria

CA 4.6 Definíronse as características das principais doenzas infecciosas humanas

RA 5 Identifica o proceso de desenvolvemento tumoral e describe as características das neoplasias benignas e malignas

CA 5.1 Clasificáronse as neoplasias

CA 5.2 Caracterizáronse as neoplasias benignas e malignas

CA 5.5 Detalláronse as manifestacións clínicas dos tumores

CA 5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro

CA 5.8 Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes

RA 6 Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes

CA 6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos

CA 6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente

CA 6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes

CA 6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos

CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica

RA 7 Recoñece trastornos hemodinámicos e vasculares, tendo en conta a relación das súas alteracións con doenzas humanas de grande morbilidade e alta mortalidade

CA 7.1 Describiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema

CA 7.2 Detallouse o proceso de formación dun trombo

CA 7.3 Definiuse a embolia

CA 7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo

CA 7.5 Describíronse as características da cardiopatía isquémica

CA 7.6 Describíronse as características da embolia pulmonar

CA 7.7 Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares

RA 8 Recoñece trastornos endócrino-metabólicos e da alimentación, en relación con manifestacións de patoloxías comúns

CA 8.2 Defíníronse as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes

CA 8.3 Describíronse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias

CA 8.5 Analizouse o proceso fisiopatolóxico da diabete

CA 8.6 Analizouse o proceso metabólico dos lípidos

CA 8.7 Detalláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol

Ambas probas (teórica e práctica) terán carácter ELIMINATORIO, sendo preciso obter unha puntuación igual ou superior a 5 sobre 10 en cada unha delas para obter a consideración de "superada", segundo establece a normativa correspondente.

#### 4. Características da proba e instrumentos para o seu desenvolvemento

##### 4.a) Primeira parte da proba

A primeira parte terá carácter eliminatorio e consistirá nunha proba escrita de preguntas tipo test de resposta múltiple que versarán sobre unha mostra suficientemente significativa dos criterios de avaliación establecidos na programación para esta parte. Dacordo co sistema de calificación dos procesos selectivos do Servicio Galego de Saúde (SERGAS) na categoría de hixienista bucodental, cada tres (3) respostas



erróneas, anularase unha (1) correcta. As non respondidas, non descontarán.

Esta parte terá unha duración máxima de dúas horas e cualificarase de cero (0) a dez (10) puntos. Para a súa superación as persoas candidatas deberán obter unha puntuación igual ou superior a cinco (5) puntos.

As persoas aspirantes que superen a primeira parte da proba realizarán a segunda, que tamén terá carácter eliminatorio. Tanto a primeira como a segunda proba serán, preferiblemente, presenciais, pero de ser o caso poderán establecerse outros xeitos (telemáticos, etc) para a realización das mesmas.

#### 4.b) Segunda parte da proba

Esta segunda parte consistirá na identificación de estruturas anatómicas e de procesos patolóxicos de distintos órganos e aparatos no ordenador. Versarán sobre unha mostra suficientemente significativa dos criterios de avaliación establecidos na programación para esta parte.

Esta segunda parte da proba cualificarase de cero a dez puntos. Para a súa superación as persoas candidatas deberán obter unha puntuación igual ou superior a cinco puntos.

As persoas que non superen a primeira parte da proba serán cualificadas cun cero nesta segunda parte. Tanto a primeira como a segunda proba serán, preferiblemente, presenciais, pero de ser o caso poderán establecerse outros xeitos (telemáticos, etc) para a realización das mesmas.